

یک دهه تولیدات علمی روانشناسی ایران در پایگاه Web of Science

محمدحسین بیگلر^۱
نگین چخماچی^۲

چکیده

یکی از مهم‌ترین و کارآمدترین شاخص‌ها و شیوه‌های سنجش بروندادهای علمی، استفاده از مطالعات علم سنجی با بررسی مقالات پژوهشی منتشر شده در نشریات علمی است (۱). تحقیقات بسیاری از جمله پورتیلو سالیدو^۱ (۲)؛ والس والنزول و همکاران (۳)؛ بیگلر و چخماچی (۴)، به بررسی علم سنجی موضوعات مختلف پرداخته‌اند. بهره‌گیری از شاخص‌های علم سنجی بر روی تولیدات علمی پژوهشگران جهان به ویژه ایران، طی سال‌های ۲۰۰۰ تا ۲۰۱۰ در حوزه روانشناسی مجلات تخصصی معتبر، در پایگاه استنادی وب. آو. ساینس نشان می‌دهد که تعداد ۸۲ کشور در انتشار ۲۴۰۱۹ مقاله علمی سهم‌اند و در این میان، ایالات متحده آمریکا ۴۲ درصد کل تولیدات علمی منتشر شده در مجلات تحت بررسی را به خود اختصاص داده و به عنوان پر بارترین کشور شناخته شد، و کشورهای بریتانیا با ۱۰ درصد و آلمان با ۹ درصد به ترتیب در رتبه‌های دوم و سوم قرار گرفتند.

کشور ایران طی ۱۱ سال ۸۹ مقاله (۰/۳۲ درصد) در مجلات برتر را به خود اختصاص داد و در بین ۸۲ کشور جهان پس از کشورهای دانمارک، تایوان و کره جنوبی و پیش از لهستان، ایرلند و اکراین در رتبه بیست و نهم،

قرار می‌گیرد. به طوری که از ۰/۰۰۸ درصد در سال ۲۰۰۰ به ۰/۱۳ درصد در سال ۲۰۰۴ و ۰/۰۲ درصد در ۲۰۱۰ می‌رسد. با استخراج مراکز متعلق به کشور ایران مشخص شد مقالات، توسط ۷۵ مرکز علمی-پژوهشی در مجلات مورد بررسی، انتشار یافته است. دانشگاه علوم پزشکی سمنان با اختصاص تعداد ۱۵ مقاله (۸ درصد کل مقالات ایران) به خود پرکارترین مرکز در انتشار مقالات شناخته شد. دانشگاه‌های علوم پزشکی تهران، ایران و موسسه مطالعات علوم شناختی به ترتیب در رتبه‌های دوم تا چهارم قرار می‌گیرند. به طور کلی ۲۱۸۴۳ محقق در انتشار مقالات مشارکت داشته‌اند. در این میان تعداد ۱۸۹ نویسنده در تدوین تعداد ۸۹ مقاله متعلق به کشور ایران، سهم بودند. انتشار مقالات ایرانی در مجلات برتر تخصصی روانشناسی، روند روبه رشدی از خود نشان داده است. آگاهی بیشتر به اهمیت مسائل بهداشت روان و پژوهش‌های انجام شده در کشورهای پیشرفته و در حال توسعه نشان‌دهنده آن است که مسائل بهداشت روان از دیدگاه‌های گوناگون بیش از گذشته مورد اهمیت قرار گرفتند (۵) و همت و توجه محققان و سیاست‌گذاران مراکز آموزشی و پژوهشی را می‌طلبد تا تحقیقات را به سمت اولویت‌ها و نیازهای واقعی جامعه هدایت کنند.

1. Portillo-Salido EF
2. Valles-Valenzuel, Perez-Carceles, Osuna & Luna

E-mail: nchakhmachi@yahoo.com

مؤلف مسئول: نگین چخماچی - تهران: هفت تیر، کوچه شیمی، پلاک ۶۶

۱. گروه کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تبریز، تبریز، ایران

۲. دانشجوی کارشناس ارشد کتابداری و اطلاع‌رسانی پزشکی، دانشکده پیراپزشکی، دانشگاه علوم پزشکی تبریز، تبریز، ایران

تاریخ دریافت: ۱۳۹۱/۸/۲۷ تاریخ ارجاع جهت اصلاحات: ۱۳۹۱/۹/۱۹ تاریخ تصویب: ۱۳۹۱/۱۱/۲

References

1. Khosravi F. Scientometrics or Scientistometrics? Book Quarterly 2007; 18(3): 9-11 (Persian).
2. Portillo-Salido EF. A bibliometric analysis of research in psychopharmacology by psychology departments (1987-2007). Span J Psychol 2010; 13(1): 503-515.
3. Valles-Valenzuela J, Perez-Carceles MD, Osuna E, Luna A. Quantitative Analysis of Spanish University Scientific Output in the Area of Legal and Forensic Medicine: International Exposure. Scientometrics 2009; 78(3): 383-395.
4. Biglu MH, Chakhmachi N. Scientometrics study of bipolar disorder in web of science. Bipolar Disord 2012; 14(S1): 52-138.
5. Mohit A. Opportunities and Barriers to Improving Mental Health. Andishe va Raftar 2002; 28(s4): 25-29 (Persian).